

Forord.

Avant-propos.

Det foreliggende Hæfte indeholder en foreløbig Redegørelse for Høstens Udfald i 1895 og Kapitelstaksterne for samme Aar. Den førstnævnte er efter gammel Skik forelagt Hs. Majestæt Kongen igennem Indenrigsministeriet, og dette skete alt i December Maaned f. A. Den plejer derefter først at offentliggøres sammen med den endelige Fremstilling af Høstudfaldet (omtr. i Maj Maaned). Det er imidlertid anset for rettest allerede nu at indlemme den i Bureauets Publikationer, og for Fremtiden vil man søge dette iværksat inden Udgangen af det Aar, for hvilket selve den foreløbige Redegørelse gælder.

Saa vel med Hensyn til Redegørelsen for Høstudfaldet som til Oversigten over Kapitelstaksterne er der sket nogle Forandringer fra tidligere Aar. Nogen særlig Paavisning af disse Forandringer vil imidlertid næppe være fornøden, da de for dem, der interessere sig derfor, hurtigt ville fremgaa ved en Sammenligning med de foregaaende Aars Publikationer.

Statens Statistiske Bureau i Februar 1896.

Marcus Rubin.

Indholdsfortegnelse.

Table des matières.

	Pag.
Foreløbig Redegørelse for Høstens Udfald i Danmark i Aaret 1895.	
<i>Caractère de la récolte en Danemark 1895</i>	7
Kapitelstaksterne for Afgrøden af Aaret 1895. <i>Prix officiels des céréales</i> <i>produites en 1895</i>	23

Foreløbig Redegørelse
for
Høstens Udfald
i
Danmark
i Aaret 1895.

*Caractère de la récolte 1895
en Danemark.*

Efter de til Bureauet fra Landets samtlige Amter indkomne Beretninger — af hvilke den sidste først efter udsendt Erindringsskrivelse blev modtagen den 4de December¹⁾ — synes Høsten i 1895, saavel naar der tages Hensyn til den af de enkelte Sæd- og Plantearter givne Karakteristik, som naar man henholder sig til de i Beretningerne indeholdte Udtalelser, i sin

¹⁾ Beretningerne skulle ifølge den Amterne tilstillede Cirkulærskrivelse være indsendte til Bureauet inden Udgangen af Oktober Maaned.

Helhed at have været noget over Middelhøst. Vel maa Udfaldet betegnes som mindre gunstigt, hvad Vintersæden, særlig Rugen, angaar, men paa den anden Side kan det antages, at Vaarsæden i det Hele har givet en tilfredsstillende Avl, hvilket hovedsagelig gælder om Havren, hvorimod Byghøsten ikke har været fuldt saa god paa Øerne som i Jylland. Ligeledes ses Hø høsten at være falden heldig ud, i Særdeleshed hvad Agerhøet angaar, og ogsaa for Kartoflernes og de øvrige Rodfrugters Vedkommende kan Resultatet betegnes som tilfredsstillende. Selv for de Plantearter, der gennemgaaende have faaet de laveste Karakterbetegnelser, nemlig Rug, Bælgsæd og Boghvede, er dog Udfaldet af Høsten i det væsentlige karakteriseret som en Middelhøst.

Høsten i 1894 var trukken længe ud; paa Grund heraf blev Vintersæden for en Del lagt temmelig sent, men den opnaaede dog i det milde Vejrlig gennem Aarets to sidste Maaneder en ret kraftig Udvikling, forinden Vinteren kom. Denne indfandt sig i Januar og medførte, før Jorden endnu var bleven tilstrækkelig frossen, et betydeligt Snelæg, der vedblev at holde Sæden dækket til midt i Marts. Herved tilføjedes der navnlig Rugen en ikke ringe Skade. Slutningen af Marts var regnfuld, og ogsaa de første Dage af April bragte nogen Regn, men forøvrigt var den største Del af denne Maaned tør, hvilket ligeledes var Tilfældet med den første Halvdel af Maj. Vejret, der gennem Marts og April havde været raakoldt, blev ved Udgangen af den sidstnævnte Maaned mildere. — Jorden var efter Vinterens Bortgang ikke straks tjenlig for Vaarsædens Lægning, som derfor ikke skete før i den sidste Halvdel af April og i Begyndelsen af Maj. Først midt i denne Maaned faldt rigelig Regn hele Landet over, der i Forbindelse med indtrædende Varme havde en overordentlig gavnlig Indvirkning paa de forskellige Afgrøder. Med Juni Maaned begyndte imidlertid atter en langvarig tør Periode, som i mange Egne fortsattes helt ind i Juli. Vaarsæden var i Reglen spiret ret godt, men Tørken hæmmede Byggen i Væksten. De tørre Perioder i Foraaret og Forsommeren formindskede i det Hele taget det kvantitative Udbytte af Sædarterne; dog synes det, at man i det

vestlige Jylland har faaet ikke saa lidt Regn i disse Perioder, og at man derfor i denne Del af Landet er mere tilfreds med Kvantiteten end i de fleste andre Egne. Efter den tørre Juni Maaned blev Vejret i Juli, da der særlig trængtes til Sommervarme, køligt og blæsende, og henimod Maanedens Midte faldt det i med Byger, der sluttelig, netop da Rughøsten skulde begynde, gik over til vedholdende Regnvejr. Ogsaa den første Halvdel af August bragte stærkt Nedslag, hvoraf Følgen var, at Rugens Kvalitet blev betydelig forringet, idet den megen Væde fik Kærnerne til at spire. Byggen led ligeledes paa sine Steder endel af det fugtige Vejrlig. Der indtraadte dog omsider en heldig Forandring. Fra den 15de August fik man en Uges fortrinligt Høstvejr med tør og varm Luft, og ogsaa i Slutningen af Maaneden saavel som i den første Halvdel af September var Vejret ret gunstigt, selv om der af og til faldt Regnbyger. Høsten blev imidlertid ikke fuldstændig afsluttet før noget over Midten af September. — Agerhøet var blevet bjærget i fortrinlig Stand, men Juli-Regnen vanskeliggjorde Bjærgningen af Enghøet.

Af Plantesygdomme nævnes Kartoffelsygdommen, Rust og Brand. Den første ses vel at være optraadt hist og her, men den synes ikke at have haft nogen særlig ondartet Karakter. I Beretningen fra Frederiksborg Amt bemærkes udtrykkelig: «Kartoflerne have gennemgaaende været frie for Sygdom.» I Beretningen fra Sorø Amt ytres: «Kartoflernes Tilstand er forskellig; paa nogle Steder ere de godt holdbare, og paa nærliggende Gaarde ere de meget tilbøjelige til at fordærves.» Fra Præstø Amt udtales, at Kartoflerne have lidt endel under det fugtige Vejr i Juli og August. I Beretningen fra Aarhus Amt bemærkes: «Kartoffelsygdommen omtales kun i et Par Beretninger og synes saaledes at have været af mindre Betydning»; — og fra Thisted Amt ytres: «Paa Grund af Regnen i August og September ere Kartoflerne endel syge.» — Rust omtales i Beretningerne fra Københavns, Aarhus, Hjørring og Ringkøbing Amter. Fra Københavns Amt bemærkes, at «der almindelig klages over, at Byggen, især den 6radede, har været stærkt angreben af Rust.» Fra Aarhus

Amt ytres: «I Beretningen fra Hadsten Landboforening omtales det, at sildig saæt Vaarsæd, navnlig Havre, blev stærkt angreben af Rust, der tildels ødelagde baade Kærne og Straa. Da denne Plantesygdom ikke omtales i andre Beretninger, har dens Omraade formentlig været af ringe Udstrækning.» I Beretningen fra Hjørring Amt anføres, at «Havren har et enkelt Sted lidt af Rust»; — og i en Indberetning til Ringkøbing Amt fra Hammerum Herreds Landboforening i Herning hedder det, at «Vaarsædstraæet antages mindre nærende paa Grund af, at det de fleste Steder her i Egnen er befængt med Rust.» — Brand er kun nævnt i en Indberetning til Ringkøbing Amt fra Gaarden Bøllinglide pr. Skjern, i hvilken der ytres: «Paa Grund af, at Brand var meget udbredt i den saakaldte graa Havre, er Kærneudbyttet for denne Sædarts Vedkommende ret ofte tarveligt, saavel med Hensyn til Kvantitet som Kvalitet.»

Insektangreb berøres kun i Beretningen fra Aarhus Amt, i hvilken det ved Omtalen af «andre Rodfrugter» bemærkes: «Insektangrebene i Turnipsmarkerne have ikke været hyppige.»

Af de mere almindelige Udtalelser i Amternes Beretninger skal man anføre følgende:

Fra Frederiksborg Amt: „De øvrige Afgrøder i Korn og Hø m. v. (nemlig med Undtagelse af Rugen) bleve bjærgede i fortrinlig Stand og have givet en god Middelhøst.“

Fra Holbæk Amt: „Snelæg i Vinter og Tørke i Foraaret og Forsommeren har formindsket Udbyttet af Høsten flere Steder i Amtet.“

Fra Præstø Amt: „Hvede og Rug har mange Steder taget Skade, da der faldt en Del Sne, inden Jorden var tilstrækkelig frossen.“

Fra Bornholms Amt: „At Kvantiteten af Rug og Hvede har været afvigende fra det Almindelige hidrører fra den strænge Snevinter.“

Fra Maribo Amt: „Med Henviisning til den foranstaaende efter de hertil indgivne Beretninger udarbejdede (skematiske) Fremstilling tilføjes, at indeværende Aars Høst maa betegnes som værende over et Middelaaars.“

Fra Svendborg Amt: „Fra alle Egne af Amtet meddeles, at Vintersæden led Skade af Vinterkulden. Flere Steder raadnede Planterne under det tykke Snelæg. En tør Periode i Forsommeren har bevirket, at Udbyttet ikke blev saa stort, som det i Foraaret tegnede til.“

Fra Aarhus Amt: „Efter denne (skematiske) Oversigt at dømme maa det antages, at Høstudbyttet overstiger et Middelaars. Den Dom, som de Indberetningerne vedføjede Bemærkninger indeholde over Høsten, er vel — som sædvanligt — næppe saa gunstig som den, Karakterlisten angiver, men ogsaa herefter maa Høsten betegnes som gennemgaaende værende over „middel“. I Modsætning til det foregaaende Aar give Kornsorterne forholdsvis lidt Fyld, men da Kornet overalt havde godt udviklede og fyldige Aks, er Kærneudbyttet saa meget desbedre, og Kvaliteten er for Vaarsædens og Hvedens Vedkommende meget tilfredsstillende. Rugens Kvalitet er derimod ikke saa god som ønskeligt, men synes dog at overtræffe de Forventninger, man efter den for denne Kornsorts Vedkommende vanskelige Høst troede at turde nære. — Det fremgaar af Beretningerne, at Vintersæden paa Grund af forrige Aars sene Høst ikke blev lagt særlig tidligt, og at den i Begyndelsen trivedes langsomt, idet Jorden var vel tør under dens Spiring og første Vækst, men det meget milde Vejr i November og December bevirkede, at den kom til at staa overordentlig godt ved Vinterens Begyndelse. I Januar kom der imidlertid, inden den vaade Jord var fæstnet af Frost, et betydeligt Snølæg, som holdt sig længe og overalt bevirkede megen Skade paa Sæden. Mange Steder gik store Partier helt bort, saaledes at de maatte ompløjes i Foraaret — hvilket dog, efter hvad der udtales i en enkelt Beretning, næppe allevegne er sket i saa stor Udstrækning som ønskeligt — og i de Stykker, som holdt sig Vinteren over, blev Plantebestanden som oftest for tynd. Denne Skade kunde det for Vintersædens Udvikling forholdsvis gode Vejr gennem Foraar og Sommer og den ret gunstige Blomstringsperiode ikke fuldt afhjælpe. Kvantiteten blev derfor ikke saa god som sædvanlig, og Kvaliteten blev for Rugens Vedkommende betydelig forringet paa Grund af den ved stadig og stærkt blødende Regn i Forbindelse med mildt Vejr vanskeliggjorte Høst i Begyndelsen af August, hvorunder Rugen vistnok de allerfleste Steder spirede i Hobene. . . . Udbyttet af Vaarsæden synes at have været bedst, hvor Sæden blev lagt tidligt. Paa saadanne Steder indvirkede den langvarige Tørke i Juni mindst skadeligt, om den end havde til Følge, at Kornet ogsaa her blev kortere end sædvanligt. Den sildigt saade Vaarsæd havde derimod haardt ved at bryde igennem, inden Regnen kom langt hen paa Sommeren. I det Hele taget har Manglen af tilstrækkelig Regn medført, at Straaudbyttet har været ringere end sædvanligt. I en Beretning fra Hads Herred udtales det saaledes: „Paa Grund af, at Regnen først faldt i Slutningen af Juni Maaned, er al Sæden kort i

Straaet og fylder kun det halve i Sammenligning med Aaret forud.“ Der udtales dog ikke i Beretningerne nogen Frygt for Fodermangel, og Manglen paa Straa afhjælpes vel tildels derved, at der, som nedenfor bemærket, er avlet mere Hø end almindeligt. De Forhold, der have fremkaldt en Formindskelse af Straaudbyttet, synes ikke at have haft nogen Indflydelse paa Kærnedannelsen. Det fremhæves gentagende, at Vaarsæden havde store og vel fyldte Aks. Vaarsæden fremtræder gennemgaaende i en smuk Kvalitet. At dette er Tilfældet, skyldes Høstens for Vaarsædens Vedkommende særdeles gunstige Forløb.“

Fra Hjørring Amt bemærkes, at „Høsten gennemgaaende har været over Middelhøst,“ fra Thisted Amt, at „Udbyttet maa som Helhed betegnes som en god Middelhøst, naar undtages Rugen“, og fra Ringkøbing Amt, at „Høstudbyttet i sin Helhed maa for Amtets Vedkommende betegnes som meget over Middelhøst, baade hvad

Amtene.	Hvede.			Rug.			Byg.			Havre.		
	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.
Københavns	mg?	mg?	129	g?	tg+	119	g?	tg	105	mg?	mg?	85
Frederiksborg	g	g	128	g	tg	119	g	g	110	mg	mg	85
Hølbæk	g	mg	130	g	g	121	g	g	113	mg	mg	85
Sorø	g	mg	130	g	g	121	g	tg	109	mg	mg	86
Præstø	g	mg	131	g	g	122	g	tg	109	mg	mg	85
Bornholms	tg	mg	131	tg	mg	123	g	g	113	g	mg	84
Maribo	mg	mg	130	mg?	mg?	122	g+	g?	110	mg	mg	83
Svendborg	g+	mg?	129	g+	mg?	122	g+	g+	112	mg	mg?	83
Odense	g	mg	130	g	mg	122	mg	mg	114	mg	mg	84
Vejle	g	mg	129	g	g	120	mg	mg	101	mg	mg	85
Aarhus	g?	g+	128	g?	g?	119	g+	g+	110	mg?	mg?	81
Randers	g?	g+	129	g	g	122	g+	mg?	112	mg?	mg?	84
Aalborg	g?	mg?	129	g	mg?	120	g+	mg?	110	mg?	mg?	80
Hjørring	mg?	mg?	126	g	g+	121	mg?	mg?	108	mg	mg?	80
Thisted	g	g	125	g	tg+	119	mg	g+	106	mg+	mg?	81
Viborg	"	"	"	g	g	119	mg	mg	107	mg	mg	79
Ringkøbing	g	g	126	mg?	g?	119	mg	mg?	105	mg+	mg?	80
Ribe	g	g	129	mg	g	119	mg	mg	103	mg	mg	78
Gennemsnit for hele Landet)	g	mg?		g	g		g+	g+		mg	mg	

Anm. H. V. = Hollandsk Vægt.

Kvantitet og Kvalitet angaar;“ i en Indberetning til det sidstnævnte Amt fra Hammerum Herreds Landboforening i Herning ytres: „Avlen af Vaarsæd, navnlig Havre, er usædvanlig rig og fylder særdeles meget, begrundet i, at Foraaret og Forsommeren her i Eggen udmærkede sig ved rigelig Nedbør, som for denne Egns lettere Jorder har været meget heldig.“ Fra Ribe Amt bemærkes ligeledes, at Forsommeren bragte megen Regn.

I den nedenstaaende Tabel gives en Oversigt over de Karakterbetegnelser, der i Amternes Indberetninger ere tildelte de forskellige Sæd- og Plantearter, saavel med Hensyn til Kvantiteten som til Kvaliteten.

Bølgæs.		Boghvede.		Raps og andre Handelsplanter ¹⁾ .		Kartofler.		Sukkerroer.		Andre Rodfrugter.		Agerbe.		Engh.	
Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.
g+	g+	g	tg	g+	mg?	g+	mg?	"	"	mg?	mg?	mg	mg	g+	g+
g	g	g	g	g	g	g	mg	"	"	g	g	g	g	g	g
g	g	"	"	"	"	g	g	"	"	mg	mg	g	mg	g	g
g	g	"	"	"	"	g	g	g	mg	mg	mg	mg	g	g	g
g	g	"	"	"	"	g	mg	"	"	g	g	mg	mg	mg	mg
g	g+	g	mg	mg	mg	g+	g+	mg?	mg?	mg?	mg?	mg	mg	g+	mg?
g	g	g	g	g	g	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	g+	g+
g	g	g	g	mg	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	g
g+	g	g	g?	mg?	mg?	mg?	mg?	g	mg	g+	g+	mg	mg	g	g+
g+	g+	g	g	"	"	mg	mg	"	"	mg	mg?	mg?	mg?	g	g+
g	g	"	"	"	"	mg	mg	"	"	g+	mg?	mg	mg	mg?	mg?
mg	g+	"	tg	g	g	mg?	g	"	"	g+	mg?	mg+	mg	mg?	g+
mg?	g	g	"	"	"	mg	mg	"	"	g	mg	mg	mg	g	g
mg?	g	g	g?	g+	g	g+	g	"	"	mg?	mg?	mg	mg	g+	g+
mg	g	g	g	"	"	g	g	"	"	mg	g	ug	mg	mg	g
g+	g	g	g	g+	g+	g+	g+	g+	mg	mg?	mg?	mg	mg	g+	g+

¹⁾ Til «andre Handelsplanter» henregnes **Hør, Humle, Kommen** m. m.

Til Forstaaelse af omstaaende Tabel skal det bemærkes, at Amterne som sædvanligt vare anmodede om at ansætte Karakterer baade for Kvantitet og Kvalitet, saaledes at ug skulde betyde udmærket god, mg: meget god, g: god, svarende til Middelhøst, tg: temmelig god, mdl: maadelig, slet: slet. De af Amterne anførte Karakterer ere Middeltal af de Indberetninger, de have faaet ved en Række forskellige Forespørgsler indenfor Amtet, Indberetninger, der benyttede samme Karaktergivning, som den nysnævnte.

Paa Grundlag af Amternes Opgivelser vil man nu i Tabellen atter finde et Totalgennemsnit for Landet som Helhed, beregnet, ligesom indenfor hvert Amt, ved at give hver Karakter en bestemt Talværdi (i Beregningen af Totaloversigten er man gaaet ud fra: ug + til slet = +8 til ÷8, saaledes at f. Eks. g er = 1, g? = 0). Man kan naturligvis indvende imod et saadant Gennemsnit, dels at Karaktererne ikke ere ansatte paa samme Maade, fordi man i én Egn kalder godt, hvad man i en anden kalder mindre godt, afhængigt af, hvad en Sædart plejer at yde kvantitativt og kvalitativt i den paagældende Egn, dels at selve Skønnet kan være forskelligt om, hvad der burde benævnes som godt eller mindre godt. Denne Indvending rammer imidlertid Karaktergivningen som saadan, men denne Karaktergivning er dog til en foreløbig Redegørelse, førend selve Udbytteberegningen foreligger, et nyttigt Supplement til Amternes mere almindelige Bemærkninger, og som derfor maa fastholdes. En anden Indvending er imidlertid den, at et aritmetisk Gennemsnit af Karaktererne intet Hensyn tager til den forskellige Betydning, en Sædart kan have for dette eller hint Amt, saaledes at det vilde være urigtigt at give Karaktererne lige Vægt i Gennemsnittet. Det har imidlertid vist sig ved en Prøve (hvor Karaktererne ere sammenstillede med forrige Aars Høstudbytte), at Fejlen bliver uvæsentlig, medens paa den anden Side en Tildeling af forskellige Koefficienter til de forskellige Karakterer — hvad der jo dog ikke er gennemført eller har kunnet gennemføres indenfor selve Amterne -- vilde tilvejebringe en tilsyneladende Nøjagtighed, som ved

den hele Opgørelses Vagthed dog i Virkeligheden ikke tør paa-regnes.

Idet man derfor udtrykkelig gør opmærksom paa, at Totalgennemsnittets Karakterer bør sammenholdes dels med Karaktererne for hvert enkelt Amt, dels med de foranstaaende og efterfølgende Tekstreferater fra Amtsindberetningerne, skal der af selve Totalgennemsnittet fremhæves, at for samtlige omspurgte Sæd- og Plantearter var Høsten overalt mindst middelgod saavel i Kvantitet som i Kvalitet. Middelgod, saavel kvantitativt som kvalitativt, var Høsten for Rug (og Boghvede), meget god, saavel kvantitativt som kvalitativt, for Havre og Agerhø; alle andre Sædarter m. m. findes imellem disse to Karakterer, medens den samlede Hovedkarakter, saavel for Kvantitet som for Kvalitet, er midt imellem $g+$ og $mg?$, d. v. s., at Høsten i 1895 som Helhed var imellem middelgod og meget god, om end nærmere førstnævnte.

Med Hensyn til de enkelte Sæd- og Plantearter skal det nævnes, at Hveden er bleven karakteriseret højest i den Del af Landet, hvor denne Kornsort i fortrinlig Grad dyrkes, nemlig i Maribo Amt (Lolland-Falster), idet den her baade i kvantitativ og kvalitativ Henseende betegnes som meget god. I de øvrige Egne, hvor Hvededyrkningen spiller en fremtrædende Rolle, nemlig Holbæk, Sorø, Præstø, Svendborg og Odense Amter samt det sydøstlige Jylland, er Kvantiteten derimod kun betegnet som en Middelhøst, medens Kvaliteten er anset for lige saa god som i Maribo Amt. — Hveden er ikke i Amternes Beretninger gjort til Genstand for særlige Udtalelser, udover hvad der allerede er meddelt under de almindelige Bemærkninger om Vintersæden.

Rugen er, som allerede omtalt, den af Sædarterne, der i sin Helhed har givet det tarveligste Udbytte. Ogsaa denne Kornsort har faaet den gunstigste Bedømmelse i Maribo Amt, hvor Kvantiteten og Kvaliteten er sat lige højt, nemlig noget over Middelhøst. — Af de mere særlige Udtalelser om Rugavlen skulle følgende anføres:

Fra Københavns Amt bemærkes: „For Rugens Vedkommende har den uheldige Vinter forringet Afgrøden navnlig i kvantitativ Henseende, medens Kvaliteten er bleven betydelig nedbragt ved den vedholdende Regn under Indbjærgningen.“ Fra Frederiksborg Amt: „Vintersæden, navnlig Rugen, udviklede sig kun lidt ifjor Efteraar og led endel af Sneen i Vinterens Løb, men desuagtet vilde den have givet en god Middelhøst, om ikke det uheldige Bjærgningsvejr med Regn og stille, lummer Luft, der bragte Kærnerne til at gro i Negene paa Marken og gjorde Halmen skør, havde forringet Kvaliteten“. Fra Sorø Amt: „I Skælskør Egnen har en Storm i Rugens Drætid gjort megen Skade.“ Fra Aarhus Amt udtales i Forbindelse med det under de almindelige Bemærkninger anførte: „Som allerede bemærket, synes Kvaliteten dog gennemgaaende at være bedre end ventet. I Beretningen fra Aarhus Landboforening udtales det saaledes, at Rugen ikke har taget mere Skade, end at der kan bages meget godt Brød deraf, og Hads Herreds Landboforening meddeler, at vel spirede adskillige Rugkærner i Høstens Tid, men dette har dog ikke skadet Kornet saa meget, som man skulde have troet. Fra en Gaard i Gjern Herred meldes, at der vel kom nogle Regnbyger i Rughøsten, men at Regnen dog ikke i nogen nævneværdig Grad har forringet Kærnen.“ Fra Randrup Hovedgaard i Aalborg Amt ytres: „Snelæget i Vinter, førend Jorden var frossen, bevirkede, at Rugen mange Steder gik bort, og at der paa enkelte Steder endog slet intet avledes. Fyld og Straa er derfor mindre end sædvanligt.“ Fra Hjørring Amt berettes: „Rugen har, uagtet Gennemsnitsudbyttet er normalt, voldet endel Bekymring. En ikke ringe Skade har her den lange Vinter og den megen Sne voldet, saa at enkelte Indberetninger endog betegne Rugens Kvantitet med mdl. Baade faldt Sneen for tidligt, inden Jorden var gennemfrossen, og blev den liggende saa længe, at meget visnede og Markerne udtynedes, paa sine Steder endog i den Grad, at de maatte ompløjes. Endvidere visnede en Del paa Grund af Nattefrost og Islag i Foraaret, ligesom ogsaa Regn og Storm henad Høsten skadede noget paa enkelte Steder, dog ikke i synderlig høj Grad. Heldig for Rugen, som for Høsten i det Hele, var navnlig den gode Forsommer og det forholdsvis gunstige Høstvejr; Væden tørredes hurtigt og godt af Blæst.“ Fra Thisted Amt: „Rugen tog paa mange Ejendomme Skade ved langvarigt Snelæg i afvigte Vinter og Foraar samt ved Regn i Indbjærgningstiden, og det gennemsnitlige Udbytte af denne Kornsort er snarest under Middelhøst. Paa adskillige Ejendomme har Rughøsten enten i Kvantitet eller Kvalitet og paa ikke faa Ejendomme baade i Kvantitet og Kvalitet endog været

ikke lidt under Middelhøst“. Fra Ringkøbing Amt indberettes, at „Rughøsten er meget over Middelhøst, hvad Kvantitet angaar, og endel under Middelhøst, hvad Kvalitet angaar.“

Af Vaarsæden er Byggen bedømt temmelig forskelligt i de forskellige Dele af Landet. I Jylland og paa Fyn synes den i det Hele at have givet ikke lidt over Middelhøst. Derimod viser Resultatet sig mindre gunstigt paa Sjælland, paa Lolland-Falster og paa Bornholm.

Om denne Sædart ytres i Beretningen fra Københavns Amt: „Byggen har navnlig lidt Skade af den tørre og varme Forsommer, som bevirkede en altfor tidlig Modning,“ og der tilføjes, som allerede tidligere anført, at „der almindelig klages over, at denne Kornsort, især den Gradede, har været stærkt angreben af Rust“. Fra Sorø Amt berettes: „Tørken i Forsommeren har skadet Vaarsæden, navnlig Byggen. Fra Sorø-Eggen og Eggen vest for Næstved bemærkes det, at Byggen selv paa de bedste Jorder er bleven ufuldstændig udviklet, uden at Aarsagen dertil har kunnet forklares.“ Fra Præstø Amt: „Byggens mindre Godhed skyldes væsentligst det kolde og fugtige Vejr i Juli og August,“ og fra Maribo Amt: „At Byghøsten ikke er bleven tilfredsstillende, har nærmest sin Grund i stærk Tørke i Juni Maaned og en længere Regnperiode under Modningen.“

Havren har i alle Dele af Landet, baade hvad Mængdeudbyttet og hvad Beskaffenheden angaar, givet en fortræffelig Høst; kun paa Bornholm er Kvantiteten ikke sat højere end en Middelhøst, medens ogsaa her Kvaliteten er betegnet som meget god. — Det gode Udbytte af Havren fremhæves i flere af Amternes Beretninger. I et Par Beretninger anføres, som tidligere meddelt, at Havren enkelte Steder har været angreben af Rust, men at denne Plantesygdom ikke har havt videre Udstrækning.

Bælgæden maa antages i sin Helhed at have ydet en Afrøde som et Middelaars. Vel er den karakteriseret noget højere i flere af de jyske Amter, særlig for Kvantitetens Vedkommende i det vestlige og midterste Jylland, men det maa erindres, at denne Sædart har langt større Betydning paa Øerne end i Jylland (Thisted Amt dog undtagen). I de to Amter, hvor

dens Dyrkning er mest udbredt, nemlig i Maribo og Præstø Amter, er Udbyttet, saavel for Kvantitetens som for Kvalitetens Vedkommende, betegnet i det førstnævnte Amt som en god Middelhøst og i det sidstnævnte som Middelhøst.

I Beretningen fra Aarhus Amt bemærkes: „Bælgsæden har efter Karaktererne givet tilfredsstillende Udbytte saavel i kvalitativ som i kvantitativ Henseende, men det omtales dog i en Beretning, at Ærterne led stærkt af den blødende Regn i Juli og Begyndelsen af August.“

Boghveden synes omtrent at have givet en Middelhøst saavel i kvantitativ som i kvalitativ Henseende. Den dyrkes hovedsagentlig i Jylland, dog nord for Limfjorden kun undtagelsesvis — den findes derfor heller ikke karakteriseret fra Hjørring og Thisted Amter —, og tildels paa Fyn, nærmest i Odense Amt; paa de øvrige Øer er den meget lidt dyrket.

I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: „Om Boghveden melder en Beretning fra den vestlige Del af Amtet, at den tidlige Nattefrost har skadet en Del.“

Raps og andre Handelsplanter ere kun karakteriserede i Beretningerne fra 5 Amter paa Øerne, nemlig Københavns, Frederiksborg, Maribo, Svendborg og Odense, og i Beretningerne fra 4 jyske Amter, nemlig Vejle, Aarhus, Thisted og Ringkøbing. Udbyttet er i nogle Amter betegnet som en Middelhøst, i andre som endel over Middelhøst, kun i Thisted Amt er Kvantiteten sat adskilligt lavere end Udbyttet af et Middelaar.

Det bemærkes forøvrigt fra Svendborg Amt, at „Raps og andre Handelsplanter ikke dyrkes meget i Amtet,“ og fra Aarhus Amt, at de kun omtales i 3 Indberetninger til Amtet. Fra Odense Amt ytres: „Raps og andre Frøsorter — der forøvrigt ikke dyrkes meget her i Amtet — led endel af den vedholdende Regn under Indhøstningen.“ Fra Sorø Amt ytres: „Raps er kun omtalt fra Øster Flakkebjerg Herred, hvor den er betegnet med g. for Kvantitet og Kvalitet,“ og fra Viborg Amt: „Raps og andre Handelsplanter dyrkes saa godt som ikke her i Amtet.“

Kartoffelhøsten maa i sin Helhed betragtes som ret tilfredsstillende, baade hvad Kvantiteten og hvad Kvaliteten angaar.

Særlig godt er Udbyttet karakteriseret i Frederiksborg, Odense, Randers, Aalborg og Viborg Amter, i hvilke Amter saavel Kvantiteten som Kvaliteten anses for at være meget god. Det er tidligere omtalt, at Kartoffelsygdommen vel har vist sig, fremkaldt ved det fugtige Vejr i Høsttiden, men at den ikke har været meget udbredt, og at den kun er berørt i Beretningerne fra Sorø, Præstø, Aarhus og Thisted Amter.

I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres: „Kartoflerne have gennemgaaende været frie for Sygdom, og saavel for Kartoffernes som for Rodfrugtens Vedkommende har Vejret været særdeles gunstigt under Optagningen.“ I Beretningen fra Aarhus Amt bemærkes: „Kartoflerne staa højt, baade hvad Kvalitet og hvad Kvantitet angaar. Fra en Gaard i Aarhusegnen angives Udbyttet til 100 à 120 Tdr. eller derover pr. Tønde Land. I Hadsten Landboforenings Omraade har Kartoffelavlens dog været ringere end forrige Aar.“

Sukkerroer ere karakteriserede i Beretningerne fra Præstø, Maribo, Svendborg, Odense, Vejle og Aarhus Amter. De dyrkes fortrinnsvis i Maribo og Odense Amter. Fra Svendborg Amt bemærkes, at «Sukkerroer dyrkes kun i en Del af Vinding Herred samt paa et Par større Gaarde i Sunds-Gudme og Salling Herreder»; fra Aarhus Amt, at Sukkerroen kun omtales i én Indberetning til Amtet. Udbyttet har i det væsentlige baade kvantitativt og kvalitativt været endel over Middelhøst; fra Odense Amt, hvor Kvantiteten kun var = g, bemærkes imidlertid, at «for Sukkerroerne var September noget for tør».

Andre Rodfrugter have givet et godt Udbytte. Kvantiteten og Kvaliteten ere hyppigst i de forskellige Amter betegnede lige godt.

Fra Præstø Amt bemærkes, at „Eftersommerens Mangel paa Fugtighed bevirkede, at Roerne ere blevne forholdsvis smaa.“ Fra Odense Amt ytres, at „andre Roesorter gav fortrinligt Udbytte.“ Fra Aarhus Amt berettes: „Angaaende andre Rodfrugter meddeles følgende fra en Gaard vest for Aarhus: De egentlige Rodfrugter, Runkelroer, Kaalrabi og Turnips, give saa godt som overalt gode og mange Steder udmærkede Afgrøder paa 3—400 Tdr. pr. Td. Land. Særlig af Kaalrabi er der en god Høst. Rent mislykkede Roemarken have næsten

ikke været til at træffe. Vejrforholdene vare heldige for Frøets Spiring, og naar dette for Roemarkerne ofte kritiske Tidspunkt er overstaaet, gaar det i Reglen godt, hvor Pasningen ikke er altfor mangelfuld. — Aarhus Landboforening udtaler, at Roerne tegne til at give et ualmindeligt Udbytte. Andre Steder fra lyde Beretningerne ikke fuldt saa gunstige, men Udbyttet maa dog for hele Amtets Vedkommende betegnes som meget tilfredsstillende.“ Fra Hjørring Amt ytres: „For Rodfrugtens Vedkommende har Væden tildels været noget for stærk, saa at en Del Planter ere raadnede.“

Høhøsten har for Agerhøets Vedkommende været særdeles god, og, hvad Enghøet angaar, som en god Middelhøst. Baade Mængdeudbyttet og Beskaffenheden af Agerhøet har gennemgaaende været meget tilfredsstillende; kun i Frederiksborg Amt har man ikke betegnet Kvaliteten som bedre end middelgod og i Holbæk Amt ikke Kvantiteten højere end en Middelhøst. Enghøet har i de fleste Amter hverken i kvantitativ eller i kvalitativ Henseende faaet en fuldt saa gunstig Bedømmelse som Agerhøet; dog har dette været Tilfældet i Bornholms og Odense Amter og tildels i Aalborg og Hjørring Amter. Paa Sjælland og i Viborg Amt betragtes Udbyttet af Enghø kun som en Middelhøst og ikke meget bedre i Aarhus og Randers Amter.

Fra Holbæk Amt bemærkes: „Ustadigt Høstvejr har hæmmet Høhøsten nogle Steder;“ fra Maribo Amt: „Enghøets Bjærgning vanskeliggjordes ogsaa noget ved fornævnte Regnperiode;“ og fra Svendborg Amt: „Under Bjærgningen af Enghøet faldt Regn, som skadede Kvaliteten.“ Fra Odense Amt ytres: „Græs og Kløver led noget i den tørre Forsommer, men fremmedes igen ved den i Høsten faldende Nedbør, og Aaret betragtes som særlig godt Græsaar.“ Fra Aarhus Amt berettes: „Udbyttet af Agerhø er over et Middelaars. Særlig første Aars Græsmark var fortrinlig. Græsfrøet havde de gunstigste Betingelser for Spiring i Foraaret 1894. De nye Udlægsmarker vare efter Høsten ifjor overordentlig lovende, og de modstod i Modsætning til Vintersæden Vinteren, uden at Plantebestanden blev udtyndet. Det gunstige Vejr, der skulde til i Foraaret og Forsommeren for at skaffe en god Høafgrøde, udeblev ikke. Agerhøet var de fleste Steder bjærget, inden Regntiden i Juli og August indtraf, og Kvaliteten er derfor god. — Engene, særlig Overrislingsenge, have givet et godt Udbytte, men Enghøafgrøderne vare dog næppe saa store som Afgrøderne af Agerhø.

Kvaliteten er ligeledes ringere, da Bjærgningen mange Steder fandt Sted under ugunstige Vejrforhold.“ Fra Hjørring Amt meddeles: „Bedst har Høhøsten været, navnlig for Agerhøets Vedkommende. Det fortjener at bemærkes, at ingen af Indberetningerne har opgivet hverken Ager- eller Enghøets Kvantitet eller Kvalitet under Middelhøst, medens endog adskillige have benyttet Betegnelsen ug., navnlig for Agerhø.“ I Indberetningen fra Ribe Amt betegnes Agerhøets Kvantitet endog gennemsnitlig for hele Amtet som udmærket god.

Med Hensyn til alle Enkeltheder om Udbytte af Sædarterne m. v. i de forskellige Amter henvises iøvrigt til den ovenfor, Pg. 12—13, meddelte Tabel.

Kapitelstaksterne for Aaret 1895.

Kapitelstaksterne for Afgrøden af Aaret 1895 ere den 1. Februar 1896 blevne satte med følgende Beløb:

Tabel 1.	Rug.	Byg.	Havre.	Hvede.	Hvide Erter.	Graa Erter.	Boghvede.	Boghvede- gryn.	Smør.	Flæsk.	Honning.
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.		pr. Pd.	pr. Pot.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Sjællands Stift (Bornholm undtaget)	7. 91	8. 28	6. 07								
Mæn	...	...	...	9. 29	11. 48	10. 66			pr. Pd.		
Bornholm	8. 28	8. 63	5. 72	...	...	...	...	...	" 83		
Fyns Stift.	8. 18	8. 61	6. 01								
Lolland-Falsters Stift:											
forrige Halsted Amt	8. 21	8. 60	5. 79	9. 65	10. 52	9. 94					
forrige Maribo Klosters og Aalholm Amter	8. 30	8. 59	5. 79	9. 70	11. 28	10. 61					
forr. Nykøbing Amt	8. 40	8. 57	6. 25	9. 90	10. 91	10. 39					
Aalborg Stift:											
Vendsyssel og Han- Herrederne	8. 51	8. 02	6. 08								
Thy og Morsø	8. 10	7. 88	6. 04								
Viborg Stift	8. 28	7. 98	5. 84						pr. Td.		
Aarhus Stift	7. 80	8. 11	5. 79	...	...	...	...	19. 41	211. 48		
Ribe Stift:									pr. Pd.		
Ribe Amt	8. 84	8. 33	6. 81	...	...	...	8. 27	...	" 95	" 42	" 90
Vejle Amt	8. 06	8. 41	6. 12	...	...	...	8. 25	...	" 96	" 42	" 99
Ringkøbing Amt	8. 68	7. 99	6. 48	...	...	...	8. 39	...	" 92	" 40	" 82
I Gennemsnit for hele Kongeriget	8. 27	8. 31	6. 06	9. 64	11. 05	10. 40	8. 30	19. 41	pr. Pd. " 92	" 41	" 90

Tabel 2.

Gennemsnit af Kapitelstaksterne fra 1885 til 1895.

	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.	1885-94.	1895.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Rug pr. Td.	9.46	9.49	8.53	9.85	10.86	10.69	14.21	10.25	9.68	8.11	10.11	8.27
Byg —	9.44	9.20	8.91	9.40	10.55	9.74	11.28	9.27	9.30	8.36	9.55	8.31
Havre —	6.99	6.78	6.21	6.65	7.82	6.95	8.72	7.03	7.58	6.16	7.09	6.06
Hvede —	11.84	12.90	12.33	12.87	12.54	12.53	15.63	11.74	10.97	8.87	12.22	9.64
Hvide Ærter —	13.20	12.61	11.77	11.88	12.84	12.79	14.18	12.65	12.33	11.40	12.57	11.05
Graa Ærter —	12.67	12.08	11.38	11.44	12.24	12.22	13.56	11.99	11.57	10.67	11.98	10.40
Boghvede . . —	9.09	8.58	8.01	8.90	9.27	9.20	10.65	9.41	9.05	8.17	9.03	8.30
Boghvedegryn —	19.11	18.94	17.64	19.13	19.65	19.16	22.85	20.52	20.47	18.56	19.60	19.41
Smør pr. Pd.	" 85	" 85	" 87	" 90	" 90	" 91	" 98	" 96	" 97	" 88	" 91	" 92
Flæsk —	" 49	" 47	" 44	" 45	" 49	" 51	" 49	" 51	" 50	" 49	" 48	" 41
Honning . . . pr. Pot	" 76	" 73	" 76	" 80	" 78	" 88	" 84	" 94	" 94	" 89	" 83	" 90

Kapitelstaksterne for Afgrøden af Aaret 1895 afvige saaledes ikke meget fra dem, der gjaldt for det nærmest foregaaende Aar. Begge Aarene have lave Takster for Sædarternes Vedkommende, i Almindelighed lavere end nogen af de for det sidste Decennium, ja endog for det sidste kvart Aarhundrede gældende. — I Prisen paa Smør er der fra 1894 til 1895 en lille Stigning efter Prisfaldet 1893 til 1894. Honningpriserne ere gennem en Række af Aar i meget kendelig Stigen, trods smaa Svingninger. Flæsk, der i fem eller seks Aar har været temmelig uforandret i Pris, udviser en Nedgang fra 1894 til 1895.

I Tabellerne 3, 4, 5 og 6 fremstilles Gennemsnit af de enkelte Kapitelstakster for de sidste 5 Aar 1891—95 (Tab. 3), de sidste 10 Aar 1886—95 (Tab. 4), de sidste 20 Aar 1876—95 (Tab. 5) og de sidste 24 Aar 1872—95 med Udskydning af de 2 højeste og de 2 laveste Takster (Tab. 6). (1 Td. Smør à 224 Pd.)

Tabel 3.

Gennemsnit af Kapitelstaksterne for de 5 Aar 1891—1895.

	Aug.	Byg.	Havre.	Hvede.	Hvide Erter.	Grøaa Erter.	Boghvede.	Boghvede- gryn.	Smør.	Fleesk.	Honning.
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.		pr. Pd.	pr. Pot.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Sjællands Stift (Bornholm undtaget)	9. 78	9. 34	7. 18								
Møen				10. 96	12. 68	11. 81					
Bornholm	10. 33	9. 57	6. 83						pr. Pd. " 86		
Fyns Stift.	9. 99	9. 40	7. 09								
Lolland-Falsters Stift:											
forrige Halsted Amt .	10. 19	9. 90	7. 02	11. 44	11. 91	11. 36					
forrige Maribo Klosters og Aalholm Amter	10. 31	9. 85	7. 09	11. 47	12. 48	11. 83					
forrige Nykøbing Amt	10. 41	9. 81	7. 30	11. 60	12. 22	11. 56					
Aalborg Stift:											
Vendsyssel og Han- Herrederne	9. 94	8. 82	6. 81								
Thy og Morsø	9. 78	8. 70	7. 00								
Viborg Stift	9. 71	8. 72	6. 60								
Aarhus Stift	9. 47	9. 02	6. 97					20. 36	pr. Td. 214. 80		
Ribe Stift:											
Ribe Amt	11. 00	9. 37	7. 75				9. 09		pr. Pd. " 97	" 49	" 93
Vejle Amt	10. 01	9. 48	7. 45				9. 20		" 99	" 48	1. 01
Ringkøbing Amt . .	10. 47	8. 96	7. 32				9. 05		" 93	" 47	" 77
I Gennemsnit for hele Kongeriget .	10. 11	9. 30	7. 11	11. 37	12. 32	11. 64	9. 11	20. 36	pr. Pd. " 94	" 48	" 90

Tabel 4.

Gennemsnit af Kapitelstaksterne for de 10 Aar 1886—1895.

	Rug.	Byg.	Havre.	Hvede.	Hvide Erter.	Grøaa Erter.	Boghvede.	Boghvede-gryn.	Smør.	Flæsk.	Honning.
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.		pr. Pd.	pr. Pot.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Sjællands Stift (Bornholm undtaget)	9. 72	9. 55	7. 08								
Møen	...	...	...	11. 58	12. 45	11. 66			pr. Pd.		
Bornholm	9. 95	9. 43	6. 56	...	...	...	...	...	" 83		
Fyns Stift	9. 89	9. 56	6. 93								
Lolland-Falsters Stift:											
forrige Halsted Amt .	10. 07	10. 19	6. 94	12. 06	12. 23	11. 72					
forrige Maribo Klosters og Aalholm Amter	10. 23	10. 06	7. 05	12. 14	12. 48	11. 91					
forrige Nykøbing Amt	10. 21	10. 00	7. 20	12. 22	12. 24	11. 73					
Aalborg Stift:											
Vendsyssel og Han- Herrederne	9. 82	8. 90	6. 67								
Thy og Morsø	9. 85	8. 77	6. 97								
Viborg Stift	9. 61	8. 75	6. 47						pr. Td.		
Aarhus Stift	9. 41	9. 13	6. 82	...	...	...	...	19. 63	208. 49		
Ribe Stift:									pr. Pd.		
Ribe Amt	10. 85	9. 58	7. 64	...	...	...	8. 90	...	" 95	" 49	" 87
Vejle Amt	9. 93	9. 60	7. 29	...	...	...	8. 98	...	" 97	" 48	" 96
Ringkøbing Amt . . .	10. 40	9. 11	7. 32	...	...	...	8. 99	...	" 90	" 46	" 70
I Gennemsnit for hele Kongeriget .	10. 00	9. 43	7. 00	12. 00	12. 35	11. 75	8. 96	19. 63	pr. Pd. " 92	" 48	" 85

Tabel 5.

Gennemsnit af Kapitelstaksterne for de 20 Aar 1876—1895.

	Rug.	Byg.	Hayre.	Hvede.	Hvide Ærter.	Graa Ærter.	Boghvede.	Boghvede-gryn.	Smør.	Flæsk.	Hønning.
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.		pr. Pd.	pr. Pot.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Sjællands Stift (Bornholm undtaget)	11. 10	10. 66	7. 62								
Møen	...	...	...	13. 69	13. 88	12. 97					
Bornholm	10. 98	10. 23	6. 82	...	...	...	...	...	pr. Pd. " 81		
Fyns Stift.	11. 10	10. 64	7. 42								
Lolland-Falsters Stift:											
forrige Halsted Amt .	11. 60	11. 15	7. 43	14. 34	13. 58	13. 09					
forrige Maribo Klosters og Aalholm Amter	11. 64	10. 93	7. 42	14. 28	13. 82	13. 29					
forrige Nykøbing Amt	11. 53	10. 88	7. 57	14. 42	13. 36	12. 99					
Aalborg Stift:											
Vendsyssel og Han- Herrederne	10. 92	9. 63	6. 79								
Thy og Morsø	11. 16	9. 48	7. 21								
Viborg Stift	10. 74	9. 55	6. 67								
Aarhus Stift	10. 64	10. 13	7. 28	...	...	...	...	20. 64	pr. Td. 206. 38		
Ribe Stift:											
Ribe Amt	12. 15	10. 49	7. 95	...	...	...	9. 35	...	pr. Pd. " 91	" 52	" 80
Vejle Amt	11. 14	10. 42	7. 62	...	...	...	9. 60	...	" 95	" 51	" 92
Ringkøbing Amt . . .	11. 75	10. 04	7. 62	...	...	...	9. 69	...	" 87	" 49	" 65
I Gennemsnit for hele Kongeriget .	11. 27	10. 33	7. 34	14. 18	13. 66	13. 09	9. 55	20. 64	pr. Pd. " 89	" 51	" 79

Tabel 6.

Gennemsnit af Kapitelstaksterne for de 24 Aar 1872—1895,
med Udskydning af de 2 højeste og de 2 laveste Takster.

	Rug.	Byg.	Havre.	Hvede.	Hvide Ærter.	Graa Ærter.	Boghvede.	Boghvede- gryn.	Smør.	Flæsk.	Honning.
	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.	pr. Td.		pr. Pd.	pr. Pot.
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Sjællands Stift (Bornholm undtaget)	11. 59	11. 13	7. 85								
Møen	...	...	...	14. 48	14. 28	13. 33					
Bornholm	11. 46	10. 56	6. 99	...	...	...	...	...	pr. Pd " 81		
Fyns Stift	11. 90	11. 11	7. 64								
Lolland-Falsters Stift:											
forrige Halsted Amt . .	12. 17	11. 61	7. 62	15. 19	14. 02	13. 56					
forrige Maribo Klosters og Aalholm Amter	12. 20	11. 41	7. 67	15. 10	14. 27	13. 75					
forrige Nykøbing Amt	12. 06	11. 94	7. 75	15. 23	13. 74	13. 43					
Aalborg Stift:											
Vendsyssel og Han- Herrederne	11. 22	9. 91	6. 83								
Thy og Morsø	11. 51	9. 75	7. 34								
Viborg Stift	11. 03	9. 81	6. 68								
Aarhus Stift	11. 03	10. 58	7. 49	...	...	...	...	21. 22	pr. Td. 206. 42		
Ribe Stift:											
Ribe Amt	12. 59	10. 75	8. 05	...	...	...	9. 53	...	pr. Pd " 91	" 52	" 77
Vejle Amt	11. 57	10. 80	7. 78	...	...	...	9. 86	...	" 95	" 52	" 89
Ringkøbing Amt	12. 13	10. 32	7. 63	...	...	...	9. 85	...	" 87	" 50	" 62
I Gennemsnit for hele Kongeriget .	11. 73	10. 70	7. 49	15. 00	14. 08	13. 52	9. 75	21. 22	pr. Pd. " 89	" 51	" 76